

GINA TANDBERG

**HERMENEUTIKERENS
HÅNDBOK TIL
KJÆRLIGHETEN**

**ROMAN
TIDEN**

HERMENEUTIKERENS
HÅNDBOK TIL KJÆRLIGHETEN

Gina Tandberg

Hermeneutikerens
håndbok
til kjærligheten

TIDEN NORSK FORLAG

1. utgave (1. opplag) 2025
© 2025 Tiden Norsk Forlag, Oslo
et imprint i Gyldendal Norsk Forlag

Materialet i denne boka er vernet etter åndsverksloven.
Utan uttrykkelig samtykke er eksemplarframstilling, som
utskrift og annen kopiering, bare tillatt når det er hjemlet i lov
eller avtale med Kopinor (www.kopinor.no).
Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre
erstatnings- og straffeansvar.

Omslag: Julie Asplund
Sats: Punktum forlagstjenester
Skrift: Sabon 11/14
Papir: 70 g Creamy 2,0
Trykk og innbinding: ScandBook UAB, Litauen 2025
ISBN 9788210060380

Bærekraft

Tiden etterstreber en berekraftig forretningspraksis også når
vi velger trykktjenester og papir for bøkene vi utgir.
Ta godt vare på boka, og om du ikke lenger skal ha den,
gjenvinn den på riktig måte!

Les mer på www.gyldendal.no

INNHold

Kjærlighet som advarsel	9
Kjærlighet som å vrenge seg	11
Kjærlighet som hvor gikk det galt?	14
Kjærlighet som nettkurs	17
Kjærlighet som hermeneutisk legning	22
Kjærlighet som tysk	26
Kjærlighet som <i>vive la résistance</i>	28
Kjærlighet som kausalitet	34
Kjærlighet som hendene på Hansaplatz	37
Kjærlighet som togspor	39
Kjærlighet som gul jakke	41
Kjærlighet som jakkeløs	43
Kjærlighet som lømmetørkle	44
Kjærlighet som horisontsammensmeltning	47
Kjærlighet som høyere hjernefunksjon	49
Kjærlighet som motbakkelop	52
Kjærlighet som å dra i trådene	54
Kjærlighet som enigma	58
Kjærlighet som bibliotek	61
Kjærlighet som <i>a damn good cup of coffee</i>	64

Kjærlighet som tolkningsskade	68
Kjærlighet som tissetrengt	73
Kjærlighet som skandaløs	75
Kjærlighet som blindende begjær	77
Kjærlighet som viljens muskel	82
Kjærlighet som <i>trafikk mellom spøkelser</i>	84
Kjærlighet som <i>et brev sendt tusen ganger</i>	86
Kjærlighet som å ha «du» på hjertet	88
Kjærlighet som Barthes' bukser	91
Kjærlighet som isspising	95
Kjærlighet som foregripelse av fullkommenhet	99
Kjærlighet som arkeologi	104
Kjærlighet som håndlesning	108
Kjærlighet som <3	114
Kjærlighet som fotografi	119
Kjærlighet som disrupsjon	123
Kjærlighet som dobbeltgjenger	129
Kjærlighet som profeti	132
Kjærlighet som innrømmelse	136
Kjærlighet som rebusløp	137
Kjærlighet som tankens vold	139
Kjærlighet som Emily Brontë	143
Kjærlighet som juletrepynt	146
Kjærlighet som <i>detox retox</i>	148
Kjærlighet som nyttårsforsett	150
Kjærlighet som januarhjertet	151
Kjærlighet som <i>here we go again</i>	152

Kjærlighet som fatalitet	154
Kjærlighet som sykling	156
Kjærlighet som å komme uanmeldt	160
Kjærlighet som realitetssjekk	162
Kjærlighet som Werther møter Lizzie	163
Kjærlighet som gavetips	165
Kjærlighet som <i>behåll dina rosor</i>	167
Kjærlighet som aries	169
Kjærlighet som raritetskabinett	171
Kjærlighet som blikk	173
Kjærlighet som knekkebrød	177
Kjærlighet som hermeneutikeren <i>in love</i>	181
Kjærlighet som bukseord	183
Kjærlighet som å vente	187
Kjærlighet som Köln	189
Kjærlighet som tegntomhet	193
Kjærlighet som energilikning	195
Kjærlighet som babyreinsdyr	197
Kjærlighet som føre var	199
Kjærlighet som krøllete papirlapper	202
Kjærlighet som <i>tårenes teater</i>	204
Kjærlighet som ubetydelig detalj	207
Kjærlighet som bunnen er nådd	208
Kjærlighet som <i>put a ring on it</i>	210
Kjærlighet som <i>it must have been love</i>	213
Kjærlighet som jeg nekter å tolke	214
Kjærlighet som fargen blå	215

Kjærlighet som leve hermeneutikken	219
Kjærlighet som <i>cry me a river</i>	220
Kjærlighet som umedgjørlig	224
Kjærlighet som din tur	227
Hermeneutikerens litteraturliste	229

KJÆRLIGHET SOM ADVARSEL

Når du leser disse setningene, har du allerede bestått den første testen. Du har tolket noen tegn riktig. Noe fikk deg til å plukke opp denne håndboken. Var det tittelen? Var det omslaget? Var det en venninne eller tante som anbefalte den til deg? Uansett åpnet du boken en solfylt kveld eller en grå formiddag fordi du var nysgjerrig, ikke sant? Kanskje var det et innfall. Kanskje tenkte du *dette hørtes jammen kjedelig ut, la meg få bekreftet det*. Eller kanskje lurte du på hva det vil si å være hermeneutiker, og om du kunne bli en sånn.

Dette er det første skrittet. Du vil lære deg alt om kjærlighetens tegn? Du ønsker å mestre ikke kun de mest åpenbare, men også de uanselige hintene? Du vil kunne lese andre menneskers signaler og dessuten bruke dem til din fordel? Flaks, for det er akkurat den typen informasjon jeg sitter på.

Men først en liten advarsel. Når du har fått på deg de hermeneutiske brillene, kan du aldri ta dem av deg igjen. Det finnes en virkelighet før og etter. Du må være klar over at jeg ikke kan love deg lykke som følge av et liv i tegnenes tegn, bare sannheten kan jeg love. Så skynd deg å lukke denne håndboken om du

vil fortsette å leve i lykkelig uvitenhet om tegnenes eksistens. Velger du allikevel å bla videre, så ikke si at jeg ikke advarte deg.

KJÆRLIGHET SOM Å VRENGE SEG

Du er her stadig? Godt. Vi skal straks begynne. Men før vi sparker i gang tegnkarusellen, har du kanskje noen spørsmål til meg? Hva som gjør meg til tegnekspert, for eksempel? Eller hvorfor du i det hele tatt skal høre på meg? Husk at skepsis er et ypperlig utgangspunkt for en hermeneutiker.

Ideen til håndboken sprang, når sant skal sies, ut av en følelse av meningsløshet. Jeg hadde akkurat kommet tilbake til Berlin etter sommerferien. Det var fortsatt et par uker til høstens studenter skulle ankomme, og jeg visste ikke hva jeg skulle ta meg til. Jobben ved kulturstudiene hadde en gang vært redningen fra den overhengende meningsløsheten (for ikke å snakke om blakkheten) etter studiene i litteraturvitenskap. Nå var alle utfordringer blitt hverdagsligheter, og nok en gang lurte jeg på hva jeg gjorde i denne grå og harde byen.

Som den hermeneutikeren jeg var, lette jeg etter tegn. Hint om at jeg skulle reise, indikasjoner på at jeg skulle bli. Et uimotståelig jobbtillbud? En mann fra et sted jeg kunne flytte til? Et uoppdaget talent jeg kunne vie livet mitt til?

I forsøket på å gjenfinne følelsen av fullstendig mening som hadde preget de første årene i Berlin, utsatte jeg meg

for en rekke potensielt meningsgivende aktiviteter. Jeg begynte på keramikkurs. En vakker chilensk lærer holdt hendene sine rundt mine for å hjelpe meg med å sentrere leiren, som hadde en lei tendens til stadig å desentralisere seg. Men all venting på tørking og brenning og mer tørking og brenning tøyte tålmodigheten min til bristepunktet. Jeg byttet ut keramikken med fransk-kurs, men alt vi gjorde var å snakke om familieforhold, helgeaktiviteter og ferieturer, mens jeg lengtet etter å diskutere litteratur, kunst og filosofi. Da jeg i tillegg fant ut at *mal au cœur* betyr kvalme og ikke kjærlighetssorg, hoppet jeg over på et italiensk matlagingskurs. Kursholderen, denne gangen en middelaldrende kvinne, hadde for vane å ta vispen rett ut av hendene på deg, selv om du åpenbart hadde vispet mer enn de fleste, og jeg måtte slutte før jeg slo henne i hodet med den.

Dessuten nærmet 30-årsdagen min seg med stormskritt, noe som betydde at 20-årenes *på lykke og fromme*-innstilling ikke lenger holdt som ledende prinsipp, men måtte byttes ut med et livsprosjekt og en plan. Alle i 30-årene med respekt for seg selv hadde et livsprosjekt og en plan. Eller var det bare jeg som hadde vært voksen i over ti år uten?

Mine tidligere klassekamerater hadde allerede to og tre barn, noen helt oppe i tiårsalderen. De hadde voksenjobb, hus og bil, og var med på bakeprogram på TV. Selv vennene mine i Berlin hadde sluttet å feste og tilbrakte nå fredagskveldene med å rydde i kjelleren. Ikke at jeg ønsket meg noe av dette, virkelig ikke. Problemet var

at jeg ikke visste hva jeg ville ha istedenfor. Jeg visste bare at det måtte være noe av substans.

Jeg hadde en gang i tiden blitt spådd en lysende akademisk karriere av én professor, og en framtid som bokskriver av en annen. Det måtte da være bevis på at jeg var begavet? Jeg hadde vel også gjort en innsats – hadde søkt halvhjertet på et par doktorgradsstillinger, begynt på flere romanutkast, fått publisert en populærvitenskapelig artikkel her og en kortprosatext der. Men ballen rullet aldri videre. Det var ikke det at jeg hadde gitt opp, tiden hadde gått uten hensyn til meg og mine vage drømmer, og skrekkslagen måtte jeg innse at jeg ikke lenger var ung og lovende.

Jeg fortsatte å lete etter mitt kall. Jeg snudde opp ned på alt i livet, vrengte ut hver krik og krok, men hadde hele tiden følelsen av at jeg omgikk det vesentlige.

KJÆRLIGHET SOM HVOR GIKK DET GALT?

Ikke engang kjærligheten hadde jeg. Det var lenge siden jeg hadde oppgitt den barnslige drømmen om giftermål og barn før fylte 24 år. Jeg var ikke engang sikker på at jeg ville ha barn, og hvis jeg noensinne skulle gifte meg, måtte det bli en prosaisk prosess på et rådhus. Men jeg hadde aldri planlagt å bli en singel 29-åring som bodde for seg selv. Det hadde bare blitt sånn, det også. Før i tiden hadde jeg kastet meg inn i en ny avstandsforelskelse hver uke, men nå var det flere år siden jeg hadde kjent den velkjente sommerfuglflaksingen i magen – et symptom på at jeg ikke var i stand til å forelske meg lenger?

Som en del av livsvrengingsprosjektet gikk jeg mine tidligere kjærlighetsforhold etter i sømmene. Det tok ikke lang tid før jeg også på dette området gjenkjente den på-lykke-og-fromme-innstillingen jeg hadde til andre ting i tilværelsen. Men den hadde vist seg å være en dårlig taktikk. Jeg måtte rett og slett være mer målrettet. Saumfare kjærlighetsscenene fra tidligere forhold på jakt etter logiske brister og romantiske tilkortkommenheter. For så å kunne endre kurs.

Hvor begynte det for eksempel og helt nøyaktig å gå galt? Var det da T ikke ville at jeg skulle møte de nye

vennene hans, eller da jeg begynte på master i litteraturformidling i Oslo, og han hadde pakket ned alle tingene mine innen jeg ombestemte meg og ringte ham gråtkvalt og spurte om jeg kunne komme hjem? Var det da vi kranget den første gangen, eller da jeg ikke ble med til hjembyen hans da han skulle løpe maraton?

Hva med V – var det den helgen jeg besøkte venner i Friedrichshafen og ikke måtte skrive til ham? Var det da han skulle sove på madrass på gulvet mitt før midtsommer, men ikke sov på madrassen? Eller satt dødsstøtet allerede da jeg oppsøkte blikket hans i korridoren på Humboldt?

Og D? Burde jeg skjønt at det ikke var liv laga da jeg spurte hva han likte ved meg, og han svarte at jeg var så «chill» («chill» var det siste ordet de som kjente meg, brukte for å beskrive meg)? Eller når han fikk vondt i magen hver gang jeg tok opp noe med konfliktpotensial.

Og hva med alle de andre mer eller mindre nevneverdige mennene jeg hadde støtt på gjennom årevis som singel? Hva slags signaler hadde jeg tatt utgangspunkt i når synet av en syklist eller barista fikk meg til å drømme meg bort?

Klart, det var noen åpenbare mønstre der. Jeg kunne for eksempel påpeke at jeg helst ville ha det jeg ikke kunne få, eller at jeg hadde en lei tendens til å falle for tyskere (går det an å bli mer masochistisk?), men kunne det hende at parallellene var mer dyptgående enn de først virket? Kunne jeg, ved å analysere farger på T-skjorter, yndlingsretter eller tommelfingerens form, finne de egentlige grunnene til at mine kjærlighetsforhold hadde en tendens til å råtne på rot?

Oppstemtheten og varmen i brystet ga meg følelsen av at jeg var inne på noe sentralt. Det lå noe i disse tegnene, gjorde det ikke?